



# LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770

e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

## LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2018. gada 21. martā

Satversmes tiesas 1. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Ineta Ziemele, tiesneši Daiga Rezevska un Artūrs Kučs,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto [...] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 35/2018),

### **konstatēja:**

1. Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu atzīt Civilprocesa likuma 441. panta otro daļu, ciktāl tā attiecas uz lēmumu par naudas soda uzlikšanu procesuālās sankcijas veidā, (turpmāk – apstrīdētā norma) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 92. pantam.

2. Civilprocesa likuma 441. panta pirmā daļa noteic, ka pirmās instances tiesas un apelācijas instances tiesas lēmumus var pārsūdzēt atsevišķi no tiesas sprieduma lietas daļībnieki, iesniedzot blakus sūdzību, kā arī prokurors, iesniedzot blakus protestu: 1) šajā likumā noteiktajos gadījumos; 2) ja tiesas lēmums kavē lietas virzību.

Saskaņā ar šā panta otro daļu, par citiem pirmās instances tiesas un apelācijas instances tiesas lēmumiem blakus sūdzību neiesniedz, bet iebildumus par šiem lēmumiem var izteikt apelācijas vai kasācijas sūdzībā.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata lieta ir ierosināma, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. – 19.<sup>3</sup> panta prasībām;

4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;

5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmumi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesa var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

**4.** Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likumu atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

**5.** Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā.

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka Pieteikuma iesniedzējs ir viens no prasītājiem civillietā (numurs). Pirmās instances tiesa konstatēja, ka Pieteikuma iesniedzējs uz tiesas sēdi nav ieradies, kaut arī viņam tika nosūtīta pavēste par tiesas sēdes laiku un vietu. Pieteikuma iesniedzējs bija lūdzis izskatīt lietu viņa prombūtnē, tomēr nebija paziņojis tiesai neierašanās iemeslus. Tādēļ tiesa, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 65. pantu, ar (datums) lēmumu piemēroja Pieteikuma iesniedzējam procesuālo sankciju – naudas sodu 50 *euro* apmērā. Ar (datums) lēmumu apmierināts Pieteikuma iesniedzēja lūgums un naudas soda apmērs samazināts, nosakot to 20 *euro* apmērā.

Apstrīdētā norma liedz lēmumu, ar kuru uzlikts naudas sods procesuālās sankcijas veidā par neierašanos uz tiesas sēdi un nepaziņošanu par neierašanās iemesliem, pārsūdzēt apelācijas vai kasācijas kārtībā. Tādējādi apstrīdētā norma Pieteikuma iesniedzējam ir piemērota, un pieteikumā ir norādīts, ka šī norma liedz viņam tiesības pārsūdzēt tiesas lēmumu augstākas instances tiesā.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likumā noteiktās prasības.

**6.** Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 4. punktu Satversmes tiesas kolēģija ir tiesīga atteikties ierosināt lietu, ja pieteikums iesniegts par jau izspriestu prasījumu. Lai izvērtētu, vai pieteikums iesniegts par jau izspriestu prasījumu, jānoskaidro, vai: 1) prasījums formāli ir izspriests; 2) prasījums ir mainījies pēc būtības; 3) pastāv būtiski jauni apstākļi, kuru dēļ prasījumu nevarētu uzskatīt par jau izspriestu (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2016. gada 29. aprīļa sprieduma lietā Nr. 2015-19-01 10.1.–10.5. punktu*).

**6.1.** Satversmes tiesa 2008. gada 5. novembrī ir pieņēmusi spriedumu lietā Nr. 2008-04-01 „Par Civilprocesa likuma 441. panta otrās daļas (ciktāl tā attiecas uz lēmumu par naudas soda uzlikšanu procesuālās sankcijas veidā) atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92. pantam” (turpmāk – lieta Nr. 2008-04-01). Tas publicēts oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis” 2008. gada 11. novembrī, Nr. 175 (3959) un stājās spēkā publicēšanas dienā.

Spriedumā lietā Nr. 2008-04-01 Satversmes tiesa vērtēja Civilprocesa likuma 441. panta otrās daļas, ciktāl tā attiecas uz lēmumu par naudas soda uzlikšanu procesuālās sankcijas veidā, satversmību situācijā, kad naudas sods lietas dalībniekam piemērots Civilprocesa likuma 156. panta otrajā un trešajā daļā paredzētajos gadījumos (neierašanās tiesas sēdē, laikus nepaziņojot tiesai savas neierašanās iemeslu vai neierašanās uz tiesas sēdi tādu iemeslu dēļ, kurus tiesa atzīst par neattaisnojošiem). Satversmes tiesa secināja, ka pienācīgs tiesas process tiek nodrošināts tajā tiesu instancē, kura uzliek naudas sodu procesuālās sankcijas veidā, tādēļ Satversmes 92. pants neprasa, lai šai lietu kategorijai būtu paredzētas vēl arī pārsūdzības iespējas augstākas instances tiesā (*sk. Satversmes tiesas 2008. gada 5. novembra sprieduma lietā Nr. 2008-04-01 7., 13.3.2. un 14. punktu*). Spriedumā lietā Nr. 2008-04-01 apstrīdētā norma tika atzīta par atbilstošu Satversmes 92. pantam.

Tātad Pieteikuma iesniedzēja apstrīdētās normas atbilstība Satversmei jau ir izspriesta lietā Nr. 2008-04-01.

**6.2.** Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka viņa prasījums atzīt apstrīdēto normu par neatbilstošu Satversmes 92. panta pirmajam teikumam pēc būtības atšķiras no lietā Nr. 2008-04-01 izvērtētā regulējuma, jo naudas sods viņam piemērots prettiesiski.

Pieteikumā norādīts uz konkrētās situācijas faktiskajiem apstākļiem, proti, ka Pieteikuma iesniedzējs tiesai esot lūdzis izskatīt lietu viņa prombūtnē, tādēļ neesot bijis likumīgs pamats viņu sodīt par neierašanos uz tiesas sēdi. Tomēr minētais norāda nevis uz apstrīdētās normas saturu, bet gan to, ka pēc būtības Pieteikuma iesniedzējs apstrīd Civilprocesa likuma normu, kas reglamentē procesuālo sankciju saistībā ar neierašanos uz tiesas sēdi, piemērošanu konkrētā lietā. Satversmes tiesas kolēģija vērš Pieteikuma iesniedzēja uzmanību uz to, ka Satversmes tiesai likumā nav noteikta kompetence pārvērtēt tiesību normu interpretāciju un piemērošanu (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2011. gada 13. decembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2011-15-01 7. punktu*).

Satversmes tiesas nolēmumos ir arī atzīts, ka, pastāvot būtiskiem jauniem apstākļiem, Satversmes tiesa var izvērtēt tādu prasījumu, kas jau reiz ir izspriests (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2006. gada 15. jūnija sprieduma lietā Nr. 2005-13-0106 10.1. un 10.3. punktu*). Pieteikumā sniegta konkrētās situācijas faktisko apstākļu izklāsts, pausts Pieteikuma iesniedzēja viedoklis par tiesas nolēmumiem konkrētajā lietā un Satversmes

tiesas spriedumu lietā Nr. 2008-04-01. Tomēr šādi apsvērumi nav uzskatāmi par būtiskiem jauniem apstākļiem, kuru dēļ prasījumu nevarētu uzskatīt par jau izspriestu. Pieteikuma iesniedzējs nav norādījis uz tādiem būtiskiem jauniem apstākļiem, kuru dēļ Satversmes tiesai būtu vēlreiz jāvērtē apstrīdētās normas atbilstība Satversmes 92. pantam.

Līdz ar to prasījums izvērtēt apstrīdētās normas atbilstību Satversmes 92. pantam ir jau izspriests.

Pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 4. punktu, Satversmes tiesas 1. kolēģija

**nolēma:**

atteikties ierosināt lietu pēc [...] pieteikuma (pieteikums Nr. 35/2018).

Lēmums nav pārsūdzams.

Satversmes tiesas 1. kolēģijas priekšsēdētāja

I. Ziemele